17. İsm-i Fâil

17.1. Üç Harfli (Sülasi) Fiillerin İsmi Faili

Fiilden türeyen ve işi yapanı gösteren isim cinsinden kelimelerdir. Sülasi fiilin ism-i faili (فَاعِلٌ) vezninde gelir. Mesela: كَتَبَ "Yazdı" manasındadır. Bu fiilin ism-i faili كَاتِبٌ şeklindedir ve "yazan" manasındadır. Gördüğünüz gibi ism-i fail (فَاعِلٌ) vezninde gelmiştir.

ضَرَبَ "Dövdü" manasındadır. Bu fiilin ism-i faili ضَارِبٌ şeklindedir ve "döven" manasındadır. نَصَرَ "Yardım etti" manasındadır. Bu fiilin ism-i faili نَاصِرٌ şeklindedir ve manası "yardım eden" manasındadır. فَتَحَ "Açtı" manasındadır. Bu fiilin ism-i faili فَاتِحٌ şeklindedir ve "açan" manasındadır. Ayrıca ism-i faili müennes yapmak için sonuna yuvarlak te (ة) getirilir. فَاتِحَةٌ gibi.

İsm-i failin tekil, ikil ve çoğulu aşağıdaki gibidir.

Çoğul	İkil	Tekil		
كَاتِبُونَ	كَاتِبَانِ	كَاتِبٌ	Merfu	Müzekker
Yazanlar	İki yazan	Yazan	Türkçesi	
كَاتِبِينَ	كَاتِبَيْنِ	كَاتِباً	Nasp ve Cer	
كَاتِبَاتٌ	كَاتِبَتَانِ	كَاتِبَةٌ	Merfu	Müennes
Yazanlar	İki yazan	Yazan	Türkçesi	
كَاتِبَاتٍ	كَاتِبَتَيْنِ	كَاتِبَةً	Nasp ve Cer	

17.2. Dört ve Daha Fazla Harfli Fiillerin İsmi Faili

Bu fiillerin ismi faiili, muzarisi esas alınarak yapılır. Şöyle ki: İlk önce muzari fiilin malumunun muzaraat harfi atılır. Sonra başa ötreli bir "mim" getirilir. Eğer orta harfi esre değilse esrelenir ve sonu tenvinlenir. Mesela: عَلَّمَ fiilinin muzarisi يُعَلِّمُ şeklindedir. İlk önce baştaki muzarat harfini atarız, عَلِّمَ olur. Sonra ötreli mim getiririz, مُعَلِّمٌ olur. Yani عَلَّمَ fiilinin ism-i faili مُعَلِّمٌ şeklindedir.